

T A R İ H VESİKALARI

Sayı: 12

Nisan 1943

Cilt: II

MUSTAFA KEMAL PAŞA'YA DOKUZUNCU ORDU KITAATI* MÜFETTİŞİ SIFATIYLA VERİLEN VAZİFE VE SALÂHİYETLERE DAİR BAZI VESİKALAR

I

Mustafa Kemal'in geniş salâhiyetli bir vazife ile Anadolu'ya geçmesini hazırlayan teşebbüs, nihayet 30/nisan/1919 tarihinde, kendisinin Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine tayinini tesbit eden İrade ile son ve kesin şeklini almıştı^{1]}. Mustafa Kemal de aynı günde hemen işe girişmiş, vazifesinin hudutlarını çizmeğe, mahiyetini tesbit etmeğe, emrine girecek kuvvetler üzerinde durarak bütün bunları vatanı ve milleti kurtarma ereğine kavuşturacak vasıtalar haline getirmeğe koyulmuştu. Tarih Vesikalari Dergisi, bu sayısıyla, bu devrenin bir kısım önemli vesikalarını neşrederek Türk İstiklâl Savaşının hazırlık günlerine ve Ebedî Şef Atatürk'ün hayatına ait bazı noktaları, daha aydın bir hale getirmek dileğindedir.

Neşredilen vesikalardan (1) numaralı Mustafa Kemal Paşa'nın, tayin edilmek üzere bulunan Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliği emrine iki ganbotla üç motörbotun verilmesi hakkında Bahriye Nezaretine Harbiye Nezaretinden gönderilen tezkeredir. Müsveddesi o zaman Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Dairesi Birinci Şubesinde hazırlanan bu yazıya Erkân-ı Harbiye-i Umumiye İkinci Reisi bulunan Tuğgeneral Kâzım (Merhum İzmir mebusu Kâzım İnanç) tarafından, neşredilen surette altları çizilmiş olan (Bahr-i Siyah sahili tarassudatında istihdam edilmek üzere) kaydı ilâve edilerek ganbot sayısı birden ikiye çıkarılmış ve eklenen bu yeni kayıtlar da hiç şüphesiz herhangi bir kuşkulananın önüne geçmek istenmiştir.

*] 1914 Cihan harbi sıralarında teşkil edilen Türk ordularının sonuncusu Dokuzuncu Ordu idi ve merkezi Erzurum'da olmak üzere 9. VI. 1918 de Yakup Şevki Paşa kumandasında kurulmuştu. Mondros mütarekesini müteakip mevcut ordu kumandanlıkları müfettişliklere kalbolunmuş ve bu arada Erzurum'daki Dokuzuncu Ordu kumandanlığı da lağv olunmuştu (7 nisan 1919, *İkdam*) Mustafa Kemal Paşa'nın Anadolu'da geniş salâhiyetlerle çalışmasını temin için kendisine verilen vazife zâhirde, yeniden kurulan Dokuzuncu Ordu Müfettişliği idi. Mustafa Kemal Paşa bu sıfatla işe başlamış, Samsun'a çıktıktan, Havza'ya gittikten sonra bir müddet daha bu unvanı (15. VI. 1919'a kadar) muhafaza etmiş ve o tarihlerde memlekette mevcut üç Ordu Müfettişliğinden Yıldırım Kıtaatı Müfettişliğinin İkinci ve Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğinin Üçüncü Ordu Müfettişliğine kalbedilmesi üzerine Üçüncü Ordu Müfettişi sıfatıyla vazifesine de vâm etmiştir.

^{1]} *Natuk*, Gazi Mustafa Kemal, 1935 baskısı. I, s. 7. *Takvim-i Vekayi* No. 3540, 5 Mayıs 1919

401

Türk Tarih Vesikaları

(2) numaralı vesika, aynı günde Harbiye Nezaretinden Sadaret makamına gönderilen ve Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliği emrinde bulunacak bölgeye dahil Sivas, Van, Trabzon, Erzurum vilâyetleriyle Samsun sancağı memurîn-i mülkiyesinin Mustafa Kemal Paşa tarafından yapılacak tebligatı icra etmelerinin tamimden tebliğ edilmesini isteyen tezkeredir. Bunun da yazılısı General Kâzım tarafından verilmiş ve müsveddedeki «tebliğ edilecek hususâtı» yerine konulan «Yapılacak tebligatı hüsn-i telâkki ve icra etmeleri» ibaresinden (hüsn-i telâkki ve) sözleri çıkarılmıştır.

(3) numaralı vesika, Harbiye Nezareti Muamelât-ı Zatiye Riyasetinden Mustafa Kemal Paşa'nın 30 nisan 1335 (1919) tarihli irade ile Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine tayin edildiğini ve keyfiyetin İstanbul'da bulunan müşarünileyhe de tebliğ edilmiş olduğunu bildiren yazıdır. Bu yazının köşesine rabtedilmiş bir kulakta kırmızı kalemle (Avdetlerinde Reis Paşa Hazretlerine takdim edilecek) notu görülmektedir. O tarihte Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Reisi bulunan Sayın Mareşal Fevzi Çakmak, Trakya'ya gönderilen heyet-i nashada bulunuyorlardı (28 nisan - 10 Mayıs 1919).

(4) numaralı vesika Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişi Mustafa Kemal Paşa'ya, vazifeleri hakkında Meclis-i Vükelâca müzakere edilerek kaleme alınmış olan talimatnameyi 6 Mayıs 1335 (1919) tarihinde tebliğ etmekte ve yola çıkmak için çabuk davranmasını bildirmektedir. Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Reis muavini Kâzım ve Harbiye Nazırı Müşür Şakir Paşaların imzalarını taşıyan bu yazının müsveddesinden, Kâzım Paşa'nın kalemıyla şu ibarenin çıkarıldığı görülmektedir: (Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliği yalnız askerî olmayıp Müfettişliğin ihtiva eylediği mıntaka dahilinde aynı zamanda da mülkîdir).

(5) numaralı vesikadan da Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişinin vazife ve salâhiyeti hakkındaki talimatın Yıldırım Kıtaatı Müfettişliğine, 13 üncü, Üçüncü ve On beşinci Kolor-dular kumandanlıklarına tebliğ edildiği anlaşılmaktadır. Bunun müsveddesinde de yine Şakir ve Kâzım Paşaların imzaları vardır. Ve müsveddenin altındaki kayıta bunun şifre ile tebliğ olunduğu görülmektedir.

(6) numaralı vesika da Sadarete ve Dahiliye Nezaretine keyfiyeti bildirmek ve Mustafa Kemal Paşa'ya verilen talimat mucibince cihet-i mülkiyeden de icabedenlere emir vermesini istemek üzere yazılan tezkerelerin müşterek müsveddesidir. Yine Şakir ve Kâzım Paşaların imzalarını taşımaktadır.

(7) numaralı olanı ve bir faksimilesi de ayrıca dergiye eklenmiş bulunan, neşrolunan vesikaların en önemlisini, "Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine verilecek talimat suretidir,, başlığını taşıyan esas talimatı teşkil etmektedir. Bu vesika tarihsizdir. Yalnız altında kurşun kalemle yazılmış bulunan «Şifreye tahvil edildi, Refet» kaydındaki tarihten 7.V.1335 (1919) den önce tebyiz olunmuş bulunduğunu anlamaktayız. (4) numara ile neşredilen ve 6 Mayıs 1335 (1919) tarihini taşıyan tebliğde de esasen talimatnamenin merbut olduğu kaydedilmektedir. Siyah mürekkeple yazılmış bulunan bu talimat Harbiye Nazırı Şakir Paşa'nın imzası ile değil, bu defa tatbik mührü ile tasdik olunmuştur ^{1]}. Başka bir imzayı taşımamakla beraber esas metnin Mustafa Kemal Paşa'ya hitaben yazılmış olduğu, fakat aynı metin üzerinde yeşil boyalı bir kalemle (muhtemel olarak Erkân-ı Harbiye İkinci Reisi Kâzım Paşa tarafından) bazı değişiklikler yapılarak başka alâkalı makamlara da tebliğ olunacak umumi bir talimat haline getirildiği görülmektedir.

(8) numaralı vesika Bahriye Nezaretinin, (1) numaralı vesikayı teşkil eden tezkere ile istenilmiş olan ganbotların «Herbiri saatte en iyi cinsten kırk beş kilo gaz veya benzîn sarfettikleri ve bunların şu zamanda nedret ve fevkalâde pahalılığı yüzünden tedariki bir emr-i asîr olduğu cihetle» gönderilmesine imkân bulunmadığı hakkındaki cevabıdır. Bu

^{1]} *Nutuk* : Gazi Mustafa Kemal, 1935 baskısı, c. I, s. 7.

Mustafa Kemal'in IX. Ordu müfettişliği

cevapla ileri sürülen özürler sadece işi atlatmak için uydurulmuş vahi sözlerden değilse, Osmanlı imparatorluğunun o sırada maddeten de ne hale gelmiş olduğunu göstermesi bakımından ayrıca üstünde durulmağa değer bulunmaktadır. Esasen Erkân-ı Harbiye-i Umumiyyeye 6. mayıs 1335 (1919) tarihinde havale olunan ve 10. mayıs 1335 (1919) tarihinde Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine yazı ile tebliğ edilmiş bulunan bu cevabın altına Kâzım Paşa'nın, yeşil boyalı kalemle ve altını çizerek iri bir yazı ile (Bunu Müfettişliğe gösterelim veya yazalım) kaydını koymasını bu vahi özürlerin samimiyetine o vakit de ilgililerin pek inanmadıkları şüphesini uyandırmaktadır.

(9) numaralı vesikaya gelince bu, Osmanlı Devleti idaresinin yapılan bu işler ve alınan tedbirler üzerindeki hassasiyet ve alâkasının en canlı belgelerinden birini teşkil etmektedir. Mustafa Kemal'in Samsun'da Anadolu topraklarına ayak bastığı kurtuluş gününün arefesinde, Babıâli'nin loş bir odasında numara ve tarih aldıktan sonra Harbiye Nezaretine doğru yollanmış bulunan ve Dokuzuncu Ordu-yu Hümayun Kıtaatı Müfettişliğine tayin olunan Mirliva Mustafa Kemal Paşa'nın vazife ve salâhiyetine dair olan talimatname münderecatının Meclis-i Vükelâda okunarak muvafık görüldüğünü bildiren, o tarihte istifa etmiş olup yeni kabinesini kurmakla meşgul olduğu için Sadriâzam vekili bulunan Damat Ferit Paşa adına Sadaret Müsteşarı Rifat Bey tarafından imzalanmış bulunan bu kâğıt, garip bir tesadüfle 19 mayıs 1919 da Erkân-ı Harbiye-i Umumiye dairesine havale olunmuş, fakat her şey daha önce olup bittiğinden; Büyük Kurtarıcısı, gerekli salâhiyetleri başka makamlardan değil, bilfiil kendi irade ve kudretinden almış olarak Anadolu'ya ayak basmış bulunduğundan, dosyasında hıfz edilmekten başka üzerinde yapılacak bir muamele görülmemiştir.

Umumî istifadeye arzettiğim bu dokuz vesika, ait oldukları hadiselerin sıralarıyla ve tarihleriyle gözden geçirilecek olursa Mustafa Kemal iradesinin, millî kurtuluş ve istiklâl dâvası için işe başlarken de, hadiselerin önüne geçmeği ne kadar mükemmel başardığını kuvvetle göstermektedir.

19 Mayıs sabahı, Türk istiklâl ve istikbalini tehdit eden tehlikelerin kararttığı ufuklardan bütün parlaklığıyla doğacak kurtuluş ve istiklâl güneşini müjdeliyen Mustafa Kemal'in, İstanbul'daki hazırlıklarına ait bazı olayları tesbit eden bu değerli vesikaların Türk Tarih Dergisinde neşrine lütfen müsaade buyurdıkları için Genel Kurmay Başkanımız Sayın Mareşal Fevzi Çakmak'a en derin teşekkürlerimizi burada da arz etmeği bir ödev bilmekteyiz.

Faik Reşit UNAT

ME. V. Talim ve Terbiye
Heyeti üyelerinden

Vesika: No. 1

1
2575
30/4/335 (1919)

Bahriye Nezaret-i Celilesine

Van, Erzurum, Trabzon ve Sivas havalisinde bulunan kıtaatın Müfettişliğine Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliği unvaniyle sabık Yıldırım Orduları Gurubu Kumandanı Mirliva Mustafa Kemal Paşa'nın tayini derdesttir. Bahr-i Siyah sahil tarassudatında istihdam edilmek üzere müşarünileyhin maiyetine iki ganbotla üç motorbotun sür'at-i ihzarını rica ederim.

Basri

Kâzım

Vesika: No. 2

30/4/35 (1919) **Makam-ı Sâmi-i Sadaretpenahiye**
(Faksimilesi eklidir)

Mülga Yıldırım Orduları Gurubu Kumandanı Mirliva Mustafa Kemal Paşa Hazretleri Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine tayin olunmuş ve keyfiyet-i tayin arz-ı atebe-i ulya kılınmak üzere Makam-ı Sâmiye arz edilmiştir. Müşarünileyhin taht-i emrinde bulunacak olan Üçüncü ve On beşinci Kolordular menâtkını ihtiva eden Sivas, Van, Trabzon, Erzurum vilâyetleriyle Samsun sancağı memurîn-i mülkiyesinin Mustafa Kemal Paşa tarafından (tebliğ edilecek hususata) yapılacak tebligatı (hüsn-ü te-lâkki ve) icra etmelerinin tamimen emir buyurulması müsterhamdır.

Kâzım

Vesika: No. 3

Harbiye Nezareti
Muamelât-ı Zatiye
Müdiriyeti
1295

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Dairesine

Mülga Yıldırım Orduları Gurubu Kumandanı Mirliva Mustafa Kemal Paşanın Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine tayini hususuna bil-istizan

کوندرن :	نجی راپور	حل :	تاریخ	دقیقه : ساعت
کوندرلشدر				
۲۵۷۲	واصل اولشدر	نعم قاضی باجی به	۲۵/۶/۱۰۰	
آدرس				
<p>منا بیریسم اددواری دیا قیامانی ملو مصلحتی مال یا صفتری حقوق بنجا اهدو قضا قیامانی ملو مصلحتی مال یا صفتری عهدتیه علیا قاضی اوزره مقام ساری به عهدتیه ایچین ما الریه تی ارنده بولونه صوبه اولآ اوچین داون بشمی قیامانی ملو مصلحتی مال یا صفتری سیواس، وان سماغی قاضی باجی به ملو مصلحتی مال یا صفتری تیلیغ ایدیه قیامانی ملو مصلحتی مال یا صفتری (حاجا امیر به نعمی اوبیرتای زعمده)</p>				

Mustafa Kemal Paşa tarafından yapılacak tebligatı icra etmeleri için bölgesindeki mülkiye âmirlerine emir verilmesi için Harbiye Nezaretinden Sadarete yazılan tezkerenin müsveddesi
(Ves. No. 2)

Mustafa Kemal'in IX. Ordu müfettişliği

30 nisan 35 tarihinde İrade-i Seniyye-i cenab-ı mülûkâne şeref-müteallik buyurulmuş ve keyfiyet ba-tezkire-i celîle-i nezaretpenahî Dersaadette bulunan Paşa-yı mumaileyhe tebliğ edilmiş olmağla malûmat husulü ve icra-yı iktizası zımında tevdi kılındı. 5 mayıs 35 (1919)

Namına

Resmî mühür

Bahattin

*Muamelât-ı Zatiye
Dairesi Riyaseti*

İlişik kâğıtta :

*Avdetlerinde Reis Paşa
Hazretlerine takdim edilecek*

Vesika: No. 4

6/5/35

1/2690 (1919)

9. Ordu Kıtaatı Müfettişi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

9 uncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine tayininiz hakkındaki İrade-i Pa-dışahinin şeref-suduru üzerine vezaif-i âlileri hakkında Meclis-i Vükelâca led-et-tezekkür kaleme alınan bir kıt'a talimatname sureti merbuttur. Azî-metce iltizam-ı istical buyurulması mercudur.

~~(Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliği yalnız askerî olmayıp Müfettiş-liğün ihtiva eylediği muntaka dahilinde aynı zamanda da mülkîdir)~~

Şakir

Kâzım

Vesika: No. 5

2713

7. V. 1335 (1919)

**Yıldırım Müfettişliğine
13. K. O. Kumandanlığına
Üçüncü Kolordu Kumandanlığına
Onbeşinci Kolordu Kumandanlığına**

Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine Mirliva Mustafa Kemal Paşa

Türk Tarih Vesikalari

Hazretleri tayin buyurulmuştur. Müşarünileyhe vazife ve salâhiyeti hakkında verilen talimat sureti aynen bervech-i zîrdir.

Harbiye Nazırı
Şakir

Kâzım

Şifreye tahvil edildi.

7/5/35 (1919)

Refet

Vesika: No. 6

1
2714
7. V. 1335 (1919)

**Makam-ı Sedarete
Dahiliye Nezaretine**

Ahîren Dokuzuncu Ordu Kıtâatı Müfettişliğine tayin buyurulan Mir-liva Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin suret-i tayinine ve vazife salâhi-yetine dair müşarünileyhe verilen emir ve talimat suretleri takdim-i hu-zur-ı fahîmaneleri (devletleri) kılındı. Bu talimat mucebince çihet-i mülki-yeden icabedenlere evamir-i (fahîmanelerinin) devletlerinin tesri'i isdarını arz ve istirham eylerim.

Basri

Kâzım

Şakir

Vesika: No. 7

Erkânıharbiye-i Umumiye Dairesi
şube
numara

**Dokuzuncu Ordu Kıtâatı Müfettişliğine
verilecek talimat suretidir
(Faksimilesi eklidir)**

Dokuzuncu Ordu Kıtâatı Müfettişliğine ait vezaif (Zat-ı âilinizin Do-kuzuncu Ordu Kıtâatı Müfettişliğine tayini hususuna İrade-i Seniyye-i ce-nab-ı padişahî şeref-südur buyurulmuştur. Ancak işbu müfettişlikteki ve-zaif-i âlileri), yalnız askerî olmayıp müfettişliğin ihtiva eylediği mıntaka dahilinde aynı zamanda da mülkîdir.

۱۲

لحقوزخی اردو قطعاتی منسکه در برجهک تعلیمات صورتیه

لحقوزخی اردو قطعاتی منسکه عاشره

دات علیکره لحقوزخی اردو قطعاتی منسکه یعنی خصوصه ارده سینه حساب دراهی شرف صدور بولشه . آنچه استو منسکه کی وظائف

عالمیه ، بانکه عکری اولویه منسکه اعنوا ایله کی مطلقه داخله عبه زمانه دملکی در

۱ - استو منسکه وظائف سوندر

آ - منسکه کاده آسایه داخلهک اعاده واستقرای دیوایا بنسزلک اسباب حدوتک تبینی

ب - منسکه اوده بریده منسکه جلده موجودیتنه بحث ایرتیه لیم و همچنانکه براندول لویلا نیرتیه مناسبت ده بولره ارهای و حافظه آله آلمی

ج - مختلف عملده بر لاقم سوار موجود اولرینی دیوونک عکرو لویلا منسکه بولرینی دغیر سکی بر صورتیه اردونک بولری عاابه ایله کی

ارعا اولویو . بولر سوار موجود اولوبده عکرو لویلا . ملاح توزیع ایریو . وارد و ادره مناسبت بولسور لر ع قطعیا منعی ایله بولر منسکه سوارک ده لغوی

منسکه اصیه

۲ - بونک اجریه

آ - ایکی فرقی اولوبه ایچنی درت فرقی اولوبه اولوبه تبینی قول اردولر تحت امرکوه دیرلر . استو قول اردولر حرکتیه و آسایه خصوصه

لویلا بولر لویلا لویلا و معاملات جاریه یعنی معاملات داتیه قوه عجمیه و سازه کی خصوصه کافی لویلا بولر لویلا بولر لویلا

فرق دیخود منسکه قوما رانی دیار بولر لویلا خصوصیه به نصیه ایرجهک مناسبت نصیه دیار بولر لویلا انضمام موافقتلر دیار لویلا

اول عبقده مع لقا بازار خصوصه لوزم و منسکه کوره کور دیکلر تعلیماتی قول اردو قوما رانی عینا لویلا بولر لویلا

بالخاصه احوال صحیحه کلامه . بوزمنده کی ترتیفات و اجرائتک الهالی به ده تسمیای لازم

ب - منسکه منسکه لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا

منسکه بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا

ایفایده عملده

۳ - منسکه حدودیه مجاور و لایات والویه منسکه [دیار بولر ، تبینی ، معنوه القریه ، انقده ، فطونی و لویلا] ایله قول اردو

قوما رانی بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا

۴ - منسکه خصوصه عکریه عااله مرجعی جریه نفعی اولوبه برابر خصوصه سازه ایچونه تقاضیه عااله عااله بولر لویلا بولر لویلا

و استو مجاوره ده جریه نفعیه بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا بولر لویلا

ص

Handwritten signature and date: ۱۳۱۵

- 1 — İşbu müşterek vezaif şunlardır :
 - a) Mıntaka(lar)da asayiş-i dahilinin iade ve istikrarı ve bu asayişsizliğin esbab-ı hüduşunun tesbiti.
 - b) Mıntakada ötede beride müteferrik bir halde mevcudiyetinden bahsedilen eşliha ve cephanenin bir an evvel toplattırılarak münasip depolara iddiharı ve muhafaza altına alınması.
 - c) Muhtelif mahallerde birtakım şûralar mevcut olduğu ve bunların asker toplamakta bulunduğu ve gayr-i resmî bir surette ordunun bunları himaye eylediği iddia olunuyor. Böyle şûralar mevcut olup da asker topluyor, silâh tevzi ediyor ve ordu ile de münasebette bulunuyorlarsa kat'iyen men'i ile bu kabil müteşekkil şûraların da lâğvı.
- 2 — Bunun için :
 - a) İki fırkalı olan Üçüncü ve dört fırkalı olan On beşinci Kolor-dular (~~taht-ı emrinize~~) verilmiştir. İşbu Kolordular harekât ve müfettişlikle asayiş hususâtında doğrudan doğruya (~~zat-ı âlinizle~~) ve muamelât-ı cariye yani muamelât-ı zatiye kuvve-i umumiye ve saire gibi hususatta kemâ-fis-sabık Harbiye Nezaretiyle muhabere edeceklerdir. Fırka ve yahut mıntaka kumandanlığı veya bir vazife-i hususiyeye tayin edilecek zabitanın. tayin veya teb-müfettişliğin muvafakati ve talebiyle dilleri (~~inzam-ı muvafakatinizle veya talebinizle~~) olacaktır. Ma-müfettişliğin verdiği ahaza sair hususâtça lüzum ve menfaat görenek (~~verdiğiniz~~) talimatı kolordu kumandanlıkları aynen tatbik edeceklerdir. Bilhassa ahval-i sıhhiye pek mühimdir. Bu zemindeki tetkikat ve icraatın ahaliye de teşmili lâzımdır.
 - b) Müfettişlik mıntakası Trabzon Erzurum Sivas Van vilâyetleriyle Erzincan ve Canik müstakil livalarını ihtiva eylediğinden müfettişliğin yukarıda tadâd edilen vezaifi tedvir için vereceği bil-cümle talimatı işbu vilâyetlerle mutasarrıflar doğrudan doğruya ifa edeceklerdir.
- 3 — Müfettişlik hududuna mücavir vilâyât ve elviye-i müstakille (Diyarbakir, Bitlis, Mamuretülaziz, Ankara, Kastamoni vilâyetleri) ile kolordu kumandanlıkları da müfettişliğin ifa-yı vazife sırasında re'sen vâki olacak müracaatlarını nazar-ı dikkate alacaklardır.

- 4 — Müfettişliğin hususat-ı askeriyyeye ait mercii Harbiye Nezareti olmakla beraber hususat-ı saire için makamat-ı âliye-i aide-siyle muhabere edecek ve işbu muhabereden Harbiye Nezaretine de haber verecektir

Harbiye Nazırı
*Mehmed Şakir bin
Numan Tahir*

Vesika: No. 8

Nezaret-i Umur-ı Bahriye
Birinci Daire
Şube
7

Harbiye Nezaret-i Celilesine
(Faksimilesi eklidir)

Hususî 266
Umumî 63040

Devletlü Efendim Hazretleri

30 nisan 335 tarih ve 2575 numaralı tezkire-i aliyye-i nezaretpenahileri cevabıdır :

Karadeniz sevahilini tarassuda memur, Samsun merkez liman riyasetinin taht-ı idaresinde birinin merkezi Trabzon ve diğerinin Sinop olmak üzere iki ganbot vardır ve bu ganbotlar elyevm vazife-i tarassudiyeyi ifa etmektedirler. Motör ganbotların herbiri saatte en iyi cinsten kırk beş kilo gaz veya benzin sarfettikleri ve bunların şu zamanda nedret ve fevkalâde pahalılığı yüzünden tedariki bir emr-i asır olduğu cihetle sevahil-i mezkûreye ganbot irsaline imkân yoktur. Binaenaleyh hususat-ı tarassudiyenin Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliği tarafından riyaset-i mumaileyhaya icabettikçe tebligatta bulunulmağla temin edilebileceğini arz ederim. Olbabda emr ü ferman hazret-i men-leh-ül-emrindir. 3 mayıs 335

Bahriye Nazırı namına
Hakkı

*Erkânı Harbiye-i Umumiye dairesine
6/5/35 (1919)*

Bunu müfettişliğe gösterelim veya
yazalım

۷
۷۲۰۶۰

۵-۶-۰

دولت اقدم ہفتی نور و لو تکتہ عید نقہ رتہ ہدی ہوا بیدر
 ۱۰ سالہ تاریخ و ۲۰۷۵ نور و لو تکتہ عید نقہ رتہ ہدی ہوا بیدر
 قرہ دکن سولہی ترصدہ مائور ' علوہ مرکز لیمانہ یاسنک تحت ادارہ رخ بریا و کرہ طرزہ
 و دیگرہ سوغیا اولوہ اوزرہ ایہہ غائبوٹ وارور و بوغائبوٹ الیوم وظیفہ ترصدہ بی ایفا
 تکتہ درر . موٹو غائبوٹوں ہر ساعدہ ان ای ہندہ قوربہ کیو غار و یا بیزہ
 صرف ایسکری و بوندن سوزماندہ ندرت و قورہ العادہ برالیقی یوزرندہ ندرکی برامعرب
 اولیغہ جودہ سولہی ترصدہ غائبوٹ ارمانہ اطابہ یوقدر . بنا عید خصوصاً ترصدہ نہ لغورخی
 اردو قطعاتی نقسکہ طرقدہ یاسنک بری الیوم ایسا تکتہ تلفاتہہ بولونمقلہ تاسیہ اریو ہدی
 عید ہدی اویا بیدہ اریو زمانہ ہفتہ نہ اریو کورہ ای ہدی
 جیالہ نہ

۲۵/۵/۶
 ۲۵/۵/۶
 III
 ۲۵ - ۵ - ۷
 ۲۵/۵/۶

۴
عربی تفریح و تہجد

دوستو عزیزو انجم حقدی

ظفر علی اردوی ہر بونہ قطعات منتقلہ نصیبہ اولیاء میرزا مصطفیٰ علی باشا نیک و خلیفہ و صلاحیتہ دار کذب و بڑبڑہ تعلیمات نامہ
جو نیک کو نذر کدین ہادی وارد اولیاء صلی علیہ وسلم تاریخ ۱۹۱۶ء خود و لو نہ کرہ عدلی مصفوفہ مجلس و صلاحہ کدی انفرادی
اولیاء تعلیمات نامہ مندرجات موافقہ کورسہ در اخذ تفریح و تہجد علی منہ تبلیغات اجرا ایشہ انجم

صدر اعظم دہلی
منہ

اصحاب علی
۱۸

ارکانہ عربیہ محمدیہ دائرہ

۱۹/۵/۱۹

۲۱۸

۱۹۱۶ I

۱۰ - ۵ - ۱
۶

۵/۱۱

۲۵/۵/۱۹

Mustafa Kemal Paşa'nın vazife ve salâhiyetine dair kendisine verilen talimatnamenin Meclis-i Vükelâca uygun görüldüğü hakkında Sadaret tezkeresi (Ves. No. 9)

Mustafa Kemal'in IX. Ordu müfettişliği

Vesika: No. 9
(Faksimilesi eklidir)

Babîali
Sadaret-i Uzma
Umur-ı Mühimme Müdiriyeti
342984 umumî
349 hususî

Harbiye Nezareti vekâlet-i Celilesine

Devletlü Atüfetlü Efendim Hazretleri

Dokuzuncu Ordu-yı hümayun kıtaatı Müfettişliğine tayin olunan Mir-liva Mustafa Kemal Paşanın vazife ve salâhiyetine dair kendisine verilen talimatname suretinin gönderildiğini havi varid olan 7 mayıs 335 tarihli ve 2714 numaralı tezkire-i aliyyeleri melfuflariyle meclis-i vükelâda le-del-kirâe zikrolunan talimatname münderecatı muvafık görünmüş ve Dahiliye Nezareti vekâlet-i aliyyesine tebligat icra edilmiştir efendim.

18 mayıs 335 17 şaban 337

Rifat

Sadrâzam vekili namına
Müsteşar
Rifat ^{1]}

Erkân-ı Harbiye-i Uumumiye
Dairesine
19/5/35 (1919)

^{1]} *Takvim-i Vekayi*, No. 3498, 17 mart 1919.